

N:o 129.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 11 maj 1894.

— — — — — Andra Kammaren den 11 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående beräkningen af statsverkets inkomster.

(Statsutskottets utlåtande n:o 69, bevillningsutskottets betänkande n:o 32 och bankoutskottets memorial n:o 7.)

Till Konungen.

Vid behandlingen af Eders Kongl. Maj:ts den 16 januari innevarande år till Riksdagen aflättna proposition angående statsverkets tillstånd och behof har, i afseende å beräkningen af statsverkets inkomster för den tid, nästa statsreglering omfattar, eller år 1895 och intill dess ny statsreglering derefter vidtager, Riksdagen, på sätt bilagda tabell utvisar, funnit de ordinarie inkomsterna böra beräknas till 19,416,000 kronor och de extra ordinarie inkomsterna eller bevillningarna till 74,973,000 kronor.

Grundskatt. Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att denna inkomsttitel, som i innevarande års riksstat upptagits till 2,373,000 kronor, måtte, minskad med 3,926 kronor, beräknas för år 1895 till i jemnt tusental 2,369,000 kronor.

Riksdagen har, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts särskilda framställningar, beslutit *dels* ur riksstaten *utesluta* såväl det å anslaget till kavalleri- och infanteriregementena i kolumnen »friheter» upptagna belopp kronor 400: — som ock det å anslaget till jordförluster genom kanal- och väganläggningar i kolumnen »indelning och dermed jemförlig anvisning på förslag: friheter» upptagna belopp » 1,560: — *dels minska* det i kolumnen »friheter och kyrkotionde» för anslaget till kleresistaten upptagna belopp med » 2,000: —

tillsammans kronor 3,960: —;

dels ock *höja* det å anslaget till städers friheter i kolumnen »friheter och kyrkotionde» upptagna belopp med kronor 34: —; och då alltså grundskatt till belopp af » 3,926: — kommer att i riksstaten å utgiftssidan utgå, har, på sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, den i riksstaten beräknade inkomst af grundskatt med motsvarande belopp minskats.

Tillfälliga rotevakansafgifter. Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att denna inkomsttitel, som i nu gällande riksstat är uppförd med 52,000 kronor, måtte i riksstaten för år 1895 upptagas till 150,000 kronor och att i sammanhang dermed de å fjerde hufvudtiteln uppförda anslagen till »det icke garnisonerade infanteriets befälsaflöning» och till »det icke garnisonerade infanteriets och kavalleriets vapenöfningar» måtte höjas, det förstnämnda med 41,535 kronor och det senare med 56,465 kronor, eller tillsammans med 98,000 kronor.

Dessa anslagsförhöjningar hafva emellertid, på sätt Riksdagen i skrifvelse angående regleringen af utgifterna under riksstatens fjerde hufvudtitel anmäler, icke blifvit af Riksdagen bifallna; och har i följd deraf förenämnda inkomsttitel för år 1895 beräknats till oförändradt belopp af 52,000 kronor.

Telegrafmedlen. I statsverkspropositionen har Eders Kongl. Maj:t under förutsättning af bifall till den af Eders Kongl. Maj:t under sjunde hufvudtiteln föreslagna, för telegraf- och telefonväsendet gemensamma nya staten beräknat inkomsttiteln telegrafmedel, som under sådan förutsättning skulle innefatta telegrafverkets inkomst af både telegramportoafgifter och telefonabonnements- och särskilda samtalsafgifter till 2,870,000 kronor.

Då emellertid omförmälda nya stat icke af Riksdagen bifallits och inkomsttiteln telegrafmedel sålunda komme att omfatta allenast telegramportomedlen, har, enligt hvad af det vid Eders Kongl. Maj:ts till Riks-

dagen den 20 april innevarande år aflåtna proposition med förslag till utgiftsstaten för telegrafverket för år 1895 fogade statsrådsprotokoll öfver finansärenden för samma dag inhemtas, telegrafstyrelsen i skrifvelse den 19 april detta år förklarar sig anse, att telegramportoinkomsten, som för innevarande år är beräknad till 1,370,000 kronor, bör äfven för år 1895 beräknas till detta belopp; och har Eders Kongl. Maj:t i sistnämnda proposition föreslagit, att Riksdagen måtte till telegrafverket för år 1895 anvisa enahanda belopp, 1,370,000 kronor, hvartill inkomsterna af telegramportomedlen af telegrafstyrelsen blifvit beräknade.

I enlighet härmed har denna inkomstitel i riksstaten för år 1895 upptagits till 1,370,000 kronor.

Tullmedlen, hvilka vid nästlidet års riksdag för innevarande år beräknades till 37,000,000 kronor, hafva i bruttoinkomst inbragt:

år 1890	kronor 42,462,773: —
» 1891	» 37,865,262: —
» 1892	» 37,228,458: —
eller i medeltal för dessa tre år ...	» 39,185,498: —
samt år 1893	» 36,928,308: —.

I skrifvelse den 6 december 1893 har statskontoret — med förmälan att inkomsten af tullmedlen under de då gångna elfva månaderna af berörda år understigit motsvarande uppbörd under de elfva första månaderna af år 1892 med 711,802 kronor, och under uttalande af åsigten att den minskning i tulluppbörden, som sålunda inträdd, icke borde anses bero allenast på tillfälliga förhållanden — hemställt, att tullmedlen ej måtte för år 1895 beräknas till högre belopp än 36,500,000 kronor.

Med detta belopp hafva tullmedlen jemväl blifvit uppförda i Eders Kongl. Maj:ts förslag till statsreglering för år 1895.

Riksdagen anser emellertid ej, att afkastningen af förevarande inkomstitel bör beräknas så högt.

I en af chefen för finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå meddelad promemoria, som finnes närmare omförmäld i Riksdagens skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t angående hvitbetssockertillverkningsafgiften, har byråchefen antagit, att under år 1895 den inhemska sockerproduktionen kan fullkomligt tillgodose sockerkonsumtionen inom landet, och att någon nämnvärd import af denna vara följaktligen icke kommer att ega rum; och då inkomsten af sockertullen under år 1893 uppgått till 7,771,811 kronor, torde detta belopp böra frändragas den eljest beräkneliga summan af tullmedlen. Den af statskontoret anmärkta nedgången i tullinkomsten

torde böra tillskrifvas just tillväxten af den inhemska sockerproduktionen samt deraf följande minskning i sockerimporten. Beträffande tullinkomsten i öfrigt saknas anledning till, att densamma skulle vara i nedgående. Tvärtom torde man kunna vara berättigad att antaga, att, sedan de anse- nliga förråd af vin samt brännvin och sprit på andra kärl än fat (konjak), som före den år 1892 inträdde tullförhöjningen för dessa artiklar impor- terades, numera efter all sannolikhet konsumerats, statsverkets inkomst af vin- och sprittullarne skall under år 1895 stiga till anse- nligt högre belopp än under de sista åren. Ett liknande förhållande torde äfven komma att ega rum under år 1895 med tullinkomsten af vissa andra artiklar, för hvilka tullen höjdes år 1892.

Med afseende å nu omförmälda förhållanden har Riksdagen beräknat tullmedlen för år 1895 till 30,000,000 kronor.

Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter. Dessa af- gifter hafva utgjort:

år 1890	kronor 512,104: —
» 1891	» 547,311: —
» 1892	» 529,841: —
eller i medeltal för dessa tre år	» 529,752: —
samt år 1893	» 565,305: —.

I 1894 års riksstat blefvo dessa bevillningsavgifter på grund af 1893 års Riksdags beslut om höjande från och med år 1894 af den enskilda banker med sedelutgifningsrätt åliggande särskilda bevillningsavgift från 5 kronor till 10 kronor för hvarje tusen kronor af det högsta belopp af bankens sedlar, som under nästföregående året på en gång varit utlem- nade i rörelsen, upptagna till ett förhöjdt belopp af 700,000 kronor.

Denna summa har statskontoret i skrifvelse den 6 december 1893 ansett böra uppföras jemväl i riksstaten för år 1895, och har Eders Kongl. Maj:t likaledes föreslagit detta belopp.

Då emellertid inkomsten af bankbevillningen under år 1892, således innan förhöjningen af denna bevillning från 3 kronor till 5 kronor in- trädte, visat sig uppgå till 224,574 kronor, och då afgiften numera utgör mer än tre gånger förstberörda afgift 3 kronor, finner Riksdagen, särskildt vid det förhållande, att, enligt bankinspektörens månatliga sammandrag för år 1893 angående de solidariska bankernas sedelutgifning, det högsta utelöpande månatliga sedelbeloppet för sistnämnda år uppgått till 64,701,019 kronor, att inkomsten af denna afgift kan upptagas till 600,000 kronor.

Då öfriga poster under denna inkomsttitel under år 1893 uppgått till 242,540 kronor, har Riksdagen beräknat bevillningsavgifterna för särskilda förmåner och rättigheter för år 1895 till 800,000 kronor.

Stämpelmedlen, som för innevarande år beräknats till 3,500,000 kronor, hafva utgjort:

år 1890	kronor 3,526,387: —
» 1891	» 3,311,391: —
» 1892	» 3,492,122: —
eller i medeltal för dessa tre år	» 3,443,300: —.

Med tillämpning af den nya förordning angående stämpelafgiften, som vid innevarande års riksdag antagits, lär inkomsten af denna skattetitel ej oväsentligt ökas.

Med stöd af den beräkning, som af särskilda komiterade för utarbetande af förslag till utvidgning af stämpelskatten uppgjorts, hade Eders Kongl. Maj:t, under förutsättning af bifall till den af Eders Kongl. Maj:t föreslagna stämpelförordningen i oförändradt skick, beräknat ökningen i stämpelmedlen till 1,000,000 kronor af utvidgad arfskatt och till 1,500,000 af den utsträckta stämpelskatten i öfrigt.

Då emellertid Riksdagen dels beslutit, att den nya stämpelförordningen skall träda i kraft icke, såsom Eders Kongl. Maj:t föreslagit, redan den 1 september innevarande år, utan först med nästkommande års början — hvilket torde föranleda, att ett flertal bouppteckningar efter personer, som aflidit i slutet af innevarande år, komma att för inregistrering hos domstol företes före detta års utgång i stället för att, såsom eljest antagligen skulle hafva skett, inregistreras under någon af nästkommande års första månader — dels ock endast delvis antagit den föreslagna utsträckningen af stämpelskatten i öfrigt, anser Riksdagen, att den ökade inkomsten af stämpelmedlen icke bör beräknas högre än till sammanlagdt 1,800,000 kronor.

Riksdagen har därför beräknat stämpelmedlen för år 1895 till 5,300,000 kronor.

Hvitbetssockertillverkningsafgiften. Denna afgift har utgjort:

år 1890	kronor 997,976: —
» 1891, under hvilket år skatten höjdes till tullens halfva belopp	» 1,846,588: —
år 1892	» 2,260,496: —
eller i medeltal för dessa tre år	» 1,701,687: —
samt år 1893	» 2,718,927: —.

Med hänsyn till den af 1893 års Riksdag beslutade höjning af utbytesprocenten från 6,25 % till 7,5 % från och med den 1 september 1893 och till 8,25 % från och med den 1 september 1894 har ifrågavarande beviljning i 1894 års riksstat upptagits till ett belopp af 2,600,000 kronor.

Rörande beräkningen af denna bevillning för år 1895 har statskontoret i sin förut omförmälda skrifvelse, efter att hafva erinrat, hurusom inkomsten år 1892 utgjort 2,260,496 kronor, hvaraf debiterats under våren 679,002 kronor och under september—december månader 1,581,494 kronor, anført följande:

»Under år 1892 var utbytesprocenten bestämd till 6,25. Under år 1895 åter skall, på sätt ofvan berördt är, utbytet af socker beräknas för tiden intill den 1 september till 8,25 kilogram samt för återstående delen af året till nio kilogram, allt för 100 kilogram råa (ej torkade) hvitbetor. Dessa för år 1895 gällande utbytesprocenter utvisa, vid jemförelse med den år 1892 gällande, en tillökning af 32 procent för tiden intill den 1 september och af 44 procent för september—december månader. I anledning häraf och om tillverkningen under år 1895 icke komme att bedrivas i större omfattning än under år 1892, skulle denna afgift under år 1895 inflyta med ett 1892 års inkomst med 913,137 kronor öfverskjutande belopp eller med 3,173,633 kronor; lärande denna inkomstitel böra i riksstaten för år 1895 beräknas till ett jemnadt belopp af 3,200,000 kronor.»

Detta belopp har jemväl Eders Kongl. Maj:t upptagit i sitt förslag till beräkning af statsinkomsterna för år 1895.

Med anledning af de upplysningar, som erhållits från chefen för finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå, och hvilka närmare omförmålas i Riksdagens ofvan återopade skrifvelse angående hvitbetssockertillverkningsavgiften, har emellertid Riksdagen icke ansett sig kunna biträda ofvanberörda beräkning af förevarande bevillning för år 1895, utan har Riksdagen, på grund af hvad bemälda byråchef anført, upptagit hvitbetssockertillverkningsavgiften för år 1895 till 6,800,000 kronor.

Vidare har Eders Kongl. Maj:t i propositionen angående statsverkets tillstånd och behof föreslagit, att såsom tillgång vid förevarande statsreglering måtte beräknas och användas öfverskott å statsregleringarna för föregående år med 172,000 kronor.

På sätt Riksdagen i skrifvelse angående statsregleringen för år 1895 anmäler, har Riksdagen såsom tillgång vid statsregleringen för år 1895 beräknat och använt öfverskott å statsregleringarna från föregående år, 172,000 kronor.

I omförmälda proposition har Eders Kongl. Maj:t i sammanhang med beräkningen af förenämnda inkomster föreslagit, att riksbankens vinst för år 1893, i rundt tal utgörande 2,480,000 kronor, måtte för statsverkets behof anvisas till utbetalning vid den tid under år 1895, som af Riksdagen komme att bestämmas.

Riksdagen har beslutit, att af riksbankens för år 1893 bokförda vinst ett jemnadt belopp af 2,480,000 kronor skall öfverlemnas till statsverket samt att statsverkets andel af bankovinsten för år 1893 skall af fullmäktige i riksbanken tillhandahållas statskontoret och utgå med en fjerdedel under hvardera af månaderna januari, april, juli och oktober år 1895.

Stockholm den 11 maj 1894.

Med undersåtlig vördnad.

Statsverkets inkomster.*Ordinarie inkomster:*

	Kronor	öre
Grundskatt	2,369,000:	—
Kyrkotionde	250,000:	—
Kavalleriregementenas hästvakansspanmål	300,000:	—
Afgift för persedelunderhållet vid rusthållsinfanteriet	51,000:	—
Trosspassevolansafgift	19,000:	—
Tillfälliga rotevakansafgifter	52,000:	—
Soldatvakansafgift	70,000:	—
Båtsmansvakansafgift	295,000:	—
Arrendemedel	2,500,000:	—
Mantalspenningar	665,000:	—
Bötesmedel	250,000:	—
Kontrollstämpelmedel	25,000:	—
Fyr- och båkmedel	1,400,000:	—
Telegrafmedel	1,370,000:	—
Jernvägstrafikmedel	7,000,000:	—
Skogsmedel	2,700,000:	—
Extra uppbörd	100,000:	—
S:gr	19,416,000:	—

Bevillningar:

Tullmedel	30,000,000:	—
Postmedel	8,173,000:	—
Bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter	800,000:	—
Stämpelmedel	5,300,000:	—
Bränvinstillverkningsskatt	14,000,000:	—
Hvitbetssockertillverkningsafgift	6,800,000:	—
Bevillning af fast egendom samt af inkomst	5,000,000:	—
Tilläggsbevillning	4,900,000:	—
S:gr	74,973,000:	—

Summa 94,389,000: —